

Hodnotenie žiakov – cudzincov v základnej škole a strednej škole v školskom roku 2022/2023

Tento dokument nadväzuje na materiál, ktorý bol vydaný v máji 2022 a týkal sa hodnotenia žiakov so statusom osoby, ktorej bolo poskytnuté dočasné útočisko, vo vzťahu ku ktorej sa začalo konanie o poskytnutie dočasného útočiska, alebo osoby, ktorej bol udelený azyl alebo osoby, vo vzťahu ku ktorej sa začalo konanie o udelenie azylu, ktorí boli zaradení na vzdelávanie v základnej škole alebo v strednej škole podľa § 146 ods. 4 zákona č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z. z.“) v súvislosti s ozbrojeným konfliktom na území Ukrajiny a prišli na Slovensko z dôvodu tohto konfliktu po 24. februári 2022.¹⁾

Poznámka: Žiakom, ktorí prišli na Slovensko v súvislosti s ozbrojeným konfliktom (ďalej len „žiak – cudzinec“) sa poskytuje výchova a vzdelávanie, vrátane hodnotenia z jednotlivých vyučovacích predmetov, za rovnakých podmienok ako ostatným cudzincom.

ŠPECIFIKÁ HODNOTENIA

Hodnotenie žiakov – cudzincov je potrebné čo najviac **individualizovať**, teda prispôbiť špecifickým potrebám a rozvojovým možnostiam týchto žiakov.

Počas adaptačného procesu žiakov – cudzincov, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka školy, sa odporúča pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie a to najmä u žiakov 1. stupňa základnej školy; u žiakov 2. stupňa základnej školy a žiakov strednej školy sa odporúča doplniť klasifikáciu slovným hodnotením (tzv. kombinované hodnotenie).

Ak sa trieda, v ktorej je zaradený žiak – cudzinec hodnotí klasifikačnými stupňami, iná forma hodnotenia pre tohto žiaka – cudzinca, sa uvedie do zázpisnice z pedagogickej rady aj s predpokladanou dĺžkou obdobia, počas ktorého bude tento žiak hodnotený inak ako ostatní žiaci príslušnej triedy v príslušnom vyučovacom predmete.

V súčasnosti je v školách množstvo žiakov – cudzincov, ktorí začali vzdelávanie v školách v SR až v školskom roku 2022/2023 a preto je potrebné k nim pristupovať ako počas adaptačného procesu.

¹⁾ <https://www.minedu.sk/data/att/23063.pdf>

1. Priebežné hodnotenie

(Podľa § 55 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z.)

Môže nastať situácia, že žiak – cudzinec nemá so sebou doklady o doterajšom vzdelávaní. Ak v škole v cudzine existoval on-line systém hodnotenia, môže slovenská škola, v ktorej sa žiak – cudzinec vzdeláva, požiadať školu v cudzine o jeho poskytnutie, respektíve môže zákonný zástupca žiaka poskytnúť škole informácie z elektronickej žiackej knižky. Škola si spolu so žiakom a zákonným zástupcom odkomunikuje doterajšie vzdelávacie výsledky žiaka – cudzinca.

Pre žiaka – cudzinca môže byť veľkou zmenou taktiež prechod z jedného systému hodnotenia (napr. bodového) na slovenský systém hodnotenia. Manuál prevodov známok zo zahraničných základných škôl a stredných škôl je dostupný na: <https://www.minedu.sk/data/att/21508.pdf>.

Žiaka – cudzinca je potrebné včas a zrozumiteľným spôsobom oboznámiť so systémom slovenského hodnotenia. Podporný systém hodnotenia žiaka – cudzinca nastaví pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo so školským podporným tímom, alebo aj s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie.

Podľa § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. pri hodnotení žiaka – cudzinca sa v prvom roku štúdia povinne zohľadňuje úroveň ovládania štátneho (slovenského) jazyka. Zároveň základná škola môže zohľadniť úroveň ovládania štátneho jazyka žiaka – cudzinca aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania.

Základné princípy hodnotenia:

- prihliadať na úroveň ovládania vyučovacieho jazyka žiakom,
- hodnotiť pokrok a osvojenie si vzdelávacieho obsahu,
- zohľadňovať pri hodnotení individuálnu situáciu.

Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových vzdelávacích výsledkov a prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, pričom učiteľ zohľadňuje aj ďalšie skutočnosti, ktoré ovplyvňujú výsledky vzdelávania, ktoré žiak – cudzinec v hodnotiacom období dosahuje, najmä:

- ako sa žiak zapája do vyučovacieho procesu,
- ako si žiak plní zadané úlohy (kvalita, tvorivosť, včasnosť a pod.),
- ako žiak spolupracuje s učiteľom, so spolužiakmi s rovnakým materským jazykom a ostatnými spolužiakmi,
- podľa možnosti aj výsledky predchádzajúceho vzdelávania na škole v cudzine (v listinnej alebo digitálnej podobe).

2. Súhrnné hodnotenie

(Podľa § 55 ods. 3 a 4, § 9 a 12 zákona č. 245/2008 Z. z.)

Pri súhrnnom hodnotení žiaka – cudzinca v jednotlivých vyučovacích predmetoch je potrebné, aby učiteľ predmetu zvažil všetky podklady, ktoré o žiakovi – cudzincovi v priebežnom hodnotení získal, ako aj okolnosti, ktoré vplývajú na psychický a duševný stav tohto žiaka, napr. v súvislosti s ozbrojeným konfliktom. Odporúča sa spolupráca školského podporného tímu, odborných zamestnancov a pedagogických zamestnancov so zákonným zástupcom žiaka.

Pri súhrnnom hodnotení žiaka - cudzinca postupuje škola podľa ustanovenia § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z. a usmernení vydaných Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a podľa čl. 11 Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v znení metodického pokynu č. 40/2021, t. j. ako pri hodnotení žiaka po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom.

Pri hodnotení vyučovacieho jazyka:

- Žiak 1. ročníka základnej školy, ktorého materinský jazyk je iný ako vyučovacím jazykom navštevovanej základnej školy, sa hodnotí počas dvoch hodnotiacich období z vyučovacieho jazyka s prihliadnutím na úroveň prospechu z ostatných vyučovacích predmetov.
- Žiak 2. až 9. ročníka základnej školy sa počas dvoch hodnotiacich období hodnotí takým stupňom prospechu, ktorý zodpovedá prospechu z vyučovacieho jazyka na poslednom vysvedčení.
- Po uplynutí dvoch hodnotiacich období sa uplatňujú v ďalších dvoch hodnotiacich obdobiach z vyučovacieho jazyka miernejšie kritériá, napr. miernejšia stupnica hodnotenia diktátov zo slovenského jazyka.

Pri hodnotení ďalších vyučovacích predmetoch:

- Pri hodnotení žiaka – cudzinca v prvom aj druhom školskom roku sa hodnotia jeho vedomosti z príslušného predmetu, nie úroveň jazykovej správnosti jeho reči.
- Prispôsobovanie hodnotenia žiaka – cudzinca k hodnoteniu spolužiakov je potrebné začať postupne uplatňovať v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdelával aj v škole v cudzine (anglický jazyk, iný cudzí jazyk, matematika apod.).

Pri hodnotení žiakov - cudzincov, ktorí boli zaradení na vzdelávanie do niektorého ročníka **strednej školy**, sa odporúča primerane aplikovať postup uvedený vyššie.

Z objektívnych dôvodov (napr. žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval, neplnil zadané úlohy) a po prerokovaní v pedagogickej rade školy môže byť žiak – cudzinec na konci hodnotiaceho obdobia z vyučovacieho predmetu hodnotený klasifikačným stupňom „nedostatočný“, slovné hodnotenie „Žiak nesplnil požiadavky na postup do vyššieho ročníka.“

alebo formou „neabsolvoval“. V takomto prípade žiak – cudzinec z vyučovacieho predmetu neprospeľ a preto aj v celkovom hodnotení žiak **neprospeľ**.

3. Celkové hodnotenie

(Podľa § 55a zákona č. 245/2008 Z. z.)

Žiak – cudzinec sa pri celkovom hodnotení hodnotí rovnako ako ostatní žiaci, v závislosti od individuálneho nastavenia hodnotenia žiaka podľa nasledujúcich dokumentov:

- v základnej škole - <https://www.minedu.sk/data/att/21849.pdf> a
- <https://www.minedu.sk/data/att/21850.pdf>,
- v strednej škole - <https://www.minedu.sk/data/att/21958.pdf> a
- <https://www.minedu.sk/data/att/21835.pdf>.

4. Doklad o získanom vzdelaní

(Podľa § 55a ods. 12 a 13 zákona č. 245/2008 Z. z.)

V posledný vyučovací deň **prvého polroka školského roka** škola vydá žiakovi – cudzincovi, rovnako ako ostatným žiakom, **výpis hodnotenia** vyučovacích predmetov a správania žiaka za prvý polrok. Tento výpis nie je verejnou listinou. Vysvedčenie za prvý polrok sa vydáva na základe žiadosti plnoletého žiaka, zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo zástupcu zariadenia.

V posledný vyučovací deň **školského roka** sa vydáva všetkým žiakom, vrátane žiakov - cudzincov **vysvedčenie**, ktoré obsahuje hodnotenie vyučovacích predmetov a správania žiaka za oba polroky príslušného školského roka. V poslednom ročníku vzdelávacieho programu strednej školy alebo odborného učilišťa sa žiakom vydáva vysvedčenie v posledný vyučovací deň pred začiatkom záverečnej skúšky, maturitnej skúšky alebo absolventskej skúšky.

Ak žiak – cudzinec v 4. ročníku základnej školy prospel vo všetkých predmetoch, na vysvedčení bude mať v doložke uvedený text: „Žiak získal primárne vzdelanie“. Na vysvedčení sa uvádza úroveň Slovenského kvalifikačného rámca aj úroveň Európskeho kvalifikačného rámca.

Ak žiak – cudzinec v 9. ročníku základnej školy prospel vo všetkých vyučovacích predmetoch, na vysvedčení bude mať v doložke uvedený text: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“. Na vysvedčení sa uvádza úroveň Slovenského kvalifikačného rámca aj úroveň Európskeho kvalifikačného rámca.